

Περὶ τῶν Καταχρηστικῶς Μορίων.

Τῶν δὲ Καταχρηστικῶς Μορίων ἐν τῇ συντάξει ἐστὶ τὸ μὲν Ἀκμὴν·

καὶ ἐπίφραγμα τῷ ἔτι ἰσοδυναμοῦν· οἶον· Σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν.).

Τὸ δ' Ἀμέλει.

Βεβαιωτικόν, Αἰτιολογικόν, Ἐναντιωματικόν, καὶ Παραπληρωματικόν ἐστὶν εἰς μορίου σημασίαν μεταπεσόν, καὶ Ἐξηγηματικόν, μόνον τε καὶ μετὰ τοῦ Τοι· οἶον· Ἀμέλει τοι.

Τὸ δ' Ἀνθ' ὦν.

Αἰτιολογικόν ἐστὶ πρὸς ἐνεστώτα ἢ παρωχημένον φερόμενον· οἶον· Ἀπιδος τὰ πορθμεῖα, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην (Λουκιαν. ν. δ. Χάρ. Μελίπ.).

Τὸ δ' Ἀτεχνῶς.

Πρὸς τῷ κυρίῳ σημαζομένῳ τῷ δίγα τέχνης, καὶ Βεβαιωτικόν ἐστὶ, καὶ Ἐπιτατικόν· οἶον· Τοῦτο δὲ ἀπλῶς καὶ ἀτεχνῶς, καὶ ἴσως εὐθέως ἔχω παρ' ἑμαυτῷ (Πλάτ. Φαίδ.). Ἄλλ' ἀτεχνῶς, ὥσπερ ὁ Πρωτεὺς, παντοδαπὸς γίγνη (Πλάτ. Ἴων.). Θεῖος εἶ περὶ τοὺς λόγους, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος (Πλάτ. Εὐθύφρ.).

Τὸ δ' Εἰκαίτις ἄλλος, Εἵπερτις ἄλλος.

Ἐνδοτικά εἰσιν, ὑπεροχικὴν δ' εὐχ ἦκιστα τὴν ἔννοιαν ἔχει· οἶον· Οἶσθα γὰρ εἵπερτις ἄλλων ἀνθρώπων· Ὡς ἡμεῖς γε νομίζομεν εἰκαίτις ἄλλος ἀνὴρ, καὶ ὁ Κῦρος ἀξίος θαυμάζεσθαι (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Ε. α. 2.). Καὶ ὁμοοπτότως τοῖς ἡγουμένοις· οἶον· Ἀθῆνας τὰς χρυσὰς ἐροῖ, εἵπερτινι (Γρηγόρ. Ναζιαν. εἰς Βασίλ.). Ἐγὼ δὲ, εἵπερτινι καὶ ἄλλω τοῦτο προσκόντως εἴρηται, νομίζω κάμοι νῦν ἀρμόττει εἰπεῖν (Δημοσθ. πρὸς Τίμαρχ.).

Τὸ δ' Ἐν ᾧ.

Τῷ ὅτε ὁμοίως συντάσσεται ἀδιαφόρως πᾶσι τοῖς χρόνοις πρὸς ὀριστικὸν· οἶον· Οὓς ἐχρῆν, ὅτε ἀσφαλέςτατοι ἦσαν, τότε προσιέναι καὶ μὴ ἐν ᾧ ἡμεῖς μὲν ἡδικίμεθα, οἷτοι δὲ κινδυνεύουσιν (Θουκυδ. Ξυγγρ. Α. λβ.).

Τὸ δ' Ἐς αἰ.

Πᾶσι τοῖς ὀριστικοῖς χρόνοις συντάσσεται ἀδιαφόρως, πλὴν τοῦ παρακειμένου· κυρίως μέντοι πρὸς μέλλοντα· οἶον· Ἐς αἰ ἔσται κινήσεις.

Τὸ δὲ Ἐς τε.

Τὸ ἕως δηλοῦν, ὁμοίως ἐκείνῳ συντάσσεται· οἶον· Ἐς τε περ οἱ ὄψιαίτατα κοιμώμενοι διάγουσι (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Η. ή. 5.). Προσλαβὸν δὲ τὸν Ἄν, φέρεται πρὸς ὑποτακτικὸν· οἶον· Παράγγελος περιτειχίζειν τὴν πόλιν, ἔστ' ἂν ἀφίκηται αὐτός (Ἀριαν. ἀνάδασ. Ἀλεξ. Δ. κζ'. 7.).

Τὸ δ' Ἐφ' ὧ, Ἐφ' ὅτῳ, Ἐφ' οἷς.

Αἰτιολογικά εἰσι· καὶ τὸ μὲν ποιητικὸν αἰτιολογοῦντα πρὸς ἐνεστώτα καὶ παρωχημένον φέρονται τοῦ ὀριστικοῦ· οἷον· Ἐφ' ὧ Κύριος ταῦτα ἐποίησατο (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Η. ή. 11.). Ἐφ' ὅτῳ καὶ κομᾶς (Λουκιαν. Νιγρίνος.). Καὶ πρὸς ἡμᾶς, ἐφ' οἷς ἐδυστυχοῦμεν ἐρήνιε (Συνέσ. Ἐπιστ. γ.). Καὶ ἄνευ τῆς Ἐπί· οἷον· Οἷς γὰρ οὐκ ἦν εἰπεῖν, παραλείπεται (Ἄφθον. Προγυμνάσμ. ἔκφρ. ἀκροπ.). Τὸ δὲ τελικὸν κατὰ ὄν ἵνα, πρὸς ὀριστικὸν μέλλοντα καὶ ἀπαρέμφατον· οἷον· Ἐφ' ὧ μηδὲν κακὸν ποιήσουσιν (Θουκυδ. Ξυγγρ. Ἀ.ρκτ.). Ἐφ' ὧτε τὰ προσταχθεύμενα ποιήσιν (Ἡλιοδ. Αἶθοπ. Ε.). Ἐφ' ὅτῳ καὶ συνεῖναι τοῖς νέοις (Λουκιαν. Εὐνοῦχος.).

Τὸ δὲ Καὶ Ταῦτα.

Ἄντι τοῦ μάλιστα ἢ τοῦ Καί περ λαμβάνεται· οἷον· Σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις, καὶ ταῦτα σοφὸς ὢν (Πλάτ. Γοργίας.). Ἐλλειψιν δ' ἔχει ῥήματος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ, Καὶ ταῦτα, γυναῖκα ἔχων, ποιεῖς (Δημοσθ. ὑπὲρ Φορμ.). Καὶ ταῦτα ἔπραξα, βάρβαρος ὢν. Καὶ ταῦτα δὲ ἔπραττον, αὐτὸς προκινδυνεύων (Λουκιαν. ν. δ. Ἀλεξ. Ἀνγίβ. Μίν. Σκηπ.).

Τὸ δ' Οἷα καὶ Οἷα δὴ.

Αἰτιολογικῶς λαμβανόμενα πρὸς μετοχὴν φέρονται· οἷον· Αὐτὸς δὴ τὴν ἐν μέσῳ νῆσον, οἷα δὴ θεὸς, εὐμαρῶς διεκδόμησεν (Πλάτ. Κριτίας.).

Τὸ δ' Οἶα περ, Ὅσα, καὶ Ὅσα περ.

Ὁμοιωματικῶς κατὰ τὸ Ὡσπερ λεγόμενα, ὁμοίως ἐκείνῳ συντάσσονται· οἶον· Καὶ ἐπύθοντο αὐτῶν οἱ ἔφοροι, ἃ ἔλεγον, ὄντα, οἶά περ καὶ πρὸς Ἄγιν (Ξενοφ. Ἑλληνικ. Γ. β'. 8.)· Καὶ ἀντὶ γλώσσης, ὅσα καὶ χειρὶ χρῆσθαι, ἔγνωκας (Λουκιαν. Ἀποφράδ.)· Νυκτὶ μὲν δήπου, ὅσα περ οἱ ἄλλοι ἡμέρα, δύνασθε χρῆσθαι· λιμῶ δέ, ὅσα περ ὄψῳ διαχρῆσθε (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. σ'. 7.)·

Τὸ δ' Οἶον.

α. Τὸ Δυνατὸν· οἶον· Οἶος ἐχθρούς τε κακῶσαι, καὶ φίλους ὀνῆσαι (Συνέσ. Ἐπίσ. ξζ.). β. Τὸ Ἐτοιμον· οἶον· Οἶος ἦν πολεμεῖν (Δημοσθέν. κατὰ Ἀριστοκρατ.). γ. Τὸ Ὁμοιον· οἶον· Τοῖς οἶοις τε ἡμῖν. δ. Τὸ Μόνον ἐν τῷ οὐχ οἶον, ἀλλὰ. ε. Τὸ Κωλύον· οἶον· Οὐδὲν οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν (Πλάτ. Γοργίας.). ς. Τὸ Ἰκανὸν· οἶον· Τὶ δ' οὖν, ὦ Λυκίνε, οἶά σοι ἠττηῆσθαι δοκῶ (Λουκιαν. πλοῖον ἢ εὐχαι.). ζ. Ἀποστατικὸν· οἶον· Τοιοῦτος, οἶος τῇ πόλει δεδόςθαι (Πλάτ. Ἀπολογ.). η. Ὁμοιωματικὸν· οἶον· Τοιοῦτος Αἴας, οἶος Ἀχιλλεύς. θ. Θαυμαστικὸν· οἶον· Ὡ οἶα κεφαλῇ! ι. Ἐπιτατικὸν· οἶον· Οἶον ἀπαλώτατος (Λουκιαν. Εἰκόνες.). ια. Παραδειγματικὸν· εἰ τ' οὖν Ἐξηγηματικὸν· οἶον· Οἶον θυμὸν μετρήσαι (Γρηγ. Ναζιαν. Ἀπολογητ.). ιβ. Διστακτικὸν, ἐν ἴσῳ τῷ σχεδὸν· οἶον· Οἶον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους (Λουκιαν. Ἀληθ. Ἱστορ. Α.). ιγ. Κολαστικὸν· οἶον· Καὶ οἶον μεγάλου φωτὸς μικρὸν ἀπαύγασμα (Γρηγόρ. Ναζιαν. περὶ Θεολογ.).

Τὸ δ' Ὅσα γε.

Κατ' ἔλλειψιν δοκεῖ τῆς Κατὰ λεγόμενον· οἶον· Ὅσα γ' ἐμὲ

εἰδέναι · ἀντί , καθ' ὅσα ἐγὼ δύναμαι γινώσκειν . Ὅσα γε ἔκει ἐπι-
 ἐμὲ · ἀντί κατὰ τὴν ἐμαυτοῦ δύναμιν . Ὅσα γ' ἐπὶ σώματος (Μιάξιμ.
 Τύριος λόγ. ιή.) . ἀντί τὰ σωματικά .

Τὸ δ' Ὅσον οὐ πω .

Τὸ μὴ πολὺ τοῦ ἐνεστῶτος ἀφεστηκὸς σημαῖνον , πρὸς τοιοῦ-
 τούς φέρεται χρόνους · οἷον · Τὴν ὅσον οὐδέπω σφαγὴν ἀναμένων (Ἡ-
 λιοδ. Αἰθιοπ. Ι.) .

Τὸ δ' Ὅσον οὐ .

Ἀντί τοῦ σχεδὸν λέγεται · οἷον · Τὸν μέλλοντα ὅσον οὐ παρόν-
 τα πόλεμον (Θουκυδ. Ξυγγρ. Α. λς.) .

Τὸ δ' Ὅ , τι περ ὄφελος .

ἔκει εἰς χρῆσιν ἀντί τοῦ , Τὸ ἄνθος , Τὸ κεφάλαιον · οἷον ·
 Αὐτοί τε οὖν ἤδη συνεληλύθατε , ὅ , τι περ ὄφελος ἐξ ἐκάστης πῆλε-
 ως (Λουκιαν. Ἡρόδοτ. ἢ Ἀετίων .) . Οὐ γὰρ σκτράπας · · · ἀλλὰ
 Περσῶν ὅ , τι περ ὄφελος καὶ Μήδων (Ἀριαν. ἀνάβ. Ἀλεξ. Β'. ζ.) ·
 ὄθεν καὶ ἂ τὸ Ὅ , τι περ ὄφελος σημαίνει , πολλάκις ἀντιπαρατίθεται
 οἷον · Ἐξ ἀπάσης ἡλικίας , ὅ , τι περ τὸ ἀνθηρότατον (Λουκ. πλοῖον
 ἢ εὐχαί .) . Τοὺς σοφωτάτους πρὸ τῶν ἄλλων ἡξίωσεν ἐστῆν , ὅ , τι
 περ τὸ κεφάλαιον ἐξ ἐκάστης αἰρέσεως ἀπανθισάμενος (Λουκ. Συμπ. ἢ
 Λαπιθ .) .

Τὸ δ' Ὅ τω .

Τροπολογικὸν ὄν , μέλλοντι συντάσσεται · οἷον · Ὅρα οὖν , ἔ-

φη ὁ Κῦρος, παθασκευάζεσθαί σοι εἶη, ὃ φ καὶ μαστιγώσεις με (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. δ. 13.).

Τὸ δ' Οὐδέν, οὐδέν τι μᾶλλον.

Ἄττικῶς πολλαχοῦ τοῦ ἔτι μᾶλλον δύναμιν ἔχει· οἷον· Ὁ δὲ Κῦρος οὐδέν μᾶλλον ἀνίει (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. δ. 22.). Κῦρος δὲ ὄρων ταῦτα, οὐδέν τι μᾶλλον ἀφίστατο (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Ζ. α. 4.). Ἦτοι ἔτι μᾶλλον οὐκ ἀνίει, οὐκ ἀφίστατο.

Τὸ δὲ Πᾶσα ἀνάγκη.

Ἄττικῶς λέγεται ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς ἀναγκαῖον· οἷον· Πρῶτον μὲν δὴ οὐσίαν κεκτημένον μηδένα ἰδίαν, ἂν μὴ πᾶσα ἀνάγκη (Πλάτων πολιτ. Γ.). Τὸ τοῦ σώματος εἶδος πᾶν καὶ βάθος ἔχει, τὸ δὲ βάθος αὖ, πᾶσα ἀνάγκη τὴν ἐπίπεδον περιεληφέναι φύσιν (Πλάτων Τίμαιος).

Τὸ δὲ Σχολῆ γε.

α. Ἀντὶ τοῦ πολλῶ μᾶλλον, ἢ σχεδὸν λαμβάνεται· οἷον· αὐταὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσι, μηδὲ σαφεῖς, σχολῆ γε αἱ ἄλλαι (Πλάτ. Φαίδων.). β. Ἀντὶ τοῦ Οὐδαμῶς· οἷον· Ἦπου σχολῆ γε τῶν ἄλλων πολιτῶν ἤξ οὔτο μνησικακεῖν (Ἄνδοκίδης περὶ Μυστηρ.). Καὶ μετὰ τοῦ Γὰρ ἂν· οἷον· Τὰ δὲ τῶν βαρβάρων τι γρη λέγειν· σχολῆ γὰρ ἂν ἐκαῖνοι τὰ Ὀμήρου μάθοιεν (Μαξίμ. Τυρ. λόγ. Ζ.).

Τὸ δὲ Τὴν ἀρχὴν.

Παρά τοῖς Ἀττικισταῖς καὶ ἀντὶ τοῦ Οὐδαμῶς λαμβάνεται οἶον· Οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι, ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τὴν ἀρχὴν ἔσονται τοιοῦτοι οἱ πολῖται (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. β'. 3.).

Τὸ δ' ὧς τις καὶ ἄλλος.

Ὅμοιον ἐστὶ τῷ Εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐνδοτικὸν δηλαδὴ μεθ' ὑπεροχῆς οἶον· Ἰκανός, ὧς τις καὶ ἄλλος, φροντίζειν ἦν (Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Β'. 5.).

Σημείωσις.

Ἄλλὰ τὰ τοιαῦτα γὰρ ἐπιπλέον ἐξακριβοῦν Γραμματικοῦ μὲν ἐστὶ, γραμματικῆς δ' οὐ· τοῦ μὲν γὰρ ἔργον καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς γλώσσης ἀκριβῶς, ὡς οἶόν τε, ἐξετάζειν, καὶ τὰ καθόλου, τῆς δὲ Γραμματικῆς, τὴν μέθοδον τῆς γλώσσης διδασκούσης περὶ τὰ καθόλου, καὶ τοὺς κανόνας ἐνασχολεῖσθαι ἔργον· εἰ δέ που καὶ τῶν κατὰ μέρους ἄψοιτο, τὸν τρόπον καὶ τῆς τῶν τοιούτων ἐξετάσεως διὰ τούτου διδάσκει. Ἡμῖν δὲ περὶ Μορίων, ἰδιωματῶν ὄντων τῆς Ἑλλάδος φωνῆς οὐκ εὐκαταφρονήτων, καὶ πρὸς Ἑλληνισμὸν λόγου πολὺ τι συμβαλλόντων, (ὡς εἴ τις ταῦτα ἀγνοεῖη, οὔμενον εἴπειτις ἂν, ἡλικη ἀπὸ τοῦ ἀκριβοῦς τῆς καθ' ἑλληνας φωνῆς ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἢ πτώσις ἐπισυμβήσεται.) τὴν ἀφορμὴν ἐκ τῶν εἰρημένων λαβοῦσι, τὴν χρῆσιν αἰεὶ ἀκριβῶς παρατηρητέον, καὶ ἐν ἀκριβέσι λεξικοῖς τὰ καθ' ἕκαστα ἐξεταστέον, καὶ, ὅσοι περὶ τούτων τὴν πραγματείαν διὰ ἐποιήσαντο.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΧΗΜΑΤΑ.

Ἡ Περὶ τῆς κατὰ τὰ Πάθη τοῦ Λόγου
συντάξεως.

Σχήματα δὲ, ἢ Πάθη τοῦ Λόγου εἰσὶν, Πλεονασμὸς, Ἐλλείψεις, Μετάθεσις, Μετάληψις, Σύμπτωσις, Διάλυσις, Ἀνάλυσις, καὶ Συναίρεσις.

Περὶ Πλεονασμοῦ.

Πλεονασμὸς μὲν οὖν ἐστὶ διττὸς, ἢ τοῦ Λόγου· ὡς, Πάντες μὲν ἔφερον, καὶ οὐδεὶς ἦν ἀσυντελής· δῆλον γὰρ, ὅτι πλεονάζει ἄτερος τῶν δυοῖν τούτων λόγων· ἰσοδυναμοῦσι γὰρ ἀλλήλοις· ἢ λέξεως· ὡς τὰ, Ἐκὼν εἶναι, Δηρεῖς ἔχων, Ὡχετ' ἐπιὼν, Παίξεις ἔχων, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Εἶδη Πλεονασμοῦ.

α. Διπλασιασμὸς· ὅταν δ'ς τὸ αὐτὸ λέγηται· οἶον· Καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν· Ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήματα, ἔστι· καὶ, τότε δὴ, τότε.

- β'. Επανάληψις • όταν πολλάκις τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνηται • οἷον •
 Τίς γέγονεν ἀνδρειότερος ἐν τοῖς Ἕλλησι; Λεωνίδης • Λεωνί-
 δης φημί, ὁ ἐν Θερμοπύλαις ἀριστεύσας κατὰ τῶν Μήδων.
 Λεωνίδης, ὁ αὐτομολήσας πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδου-
 νον. Λεωνίδης, ὁ τὸν μετ' ἐλευθερίας θάνατον τιθέμενος ἔμ-
 προσθεν, ἢ ζῆν ὑπὸ τῷ Μήδῳ γενόμενος. Λεωνίδης, ὁ τῷ στρα-
 τοπέδῳ τῶν Μήδων ἐπιπεσὼν, ὡς τεθνηξόμενος ὑπὲρ τῆς Ἑλ-
 λάδος.
- γ'. Εἰσάνοδος • όταν, τινῶν ἀτελῶς προταχθέντων, ἐπαινῶμεν ἐφ'
 ἕκαστον. τὸ λοιπὸν ἀποδώσοντες τῇ ἐννοίᾳ τοῦ λόγου • οἷον •
 Μιτυληαῖοι καὶ Ἀθηναῖοι • οἱ μὲν ἀπαιτέοντες τὴν χώραν, οἱ
 δ' Ἀθηναῖοι. καὶ τλ.
- δ'. Κλίμαξ, όταν τὴν τελευταίην τοῦ προτέρου λόγου, ἀρχὴν ποιῶ-
 μεν τοῦ ἐπομένου • ἐπὶ πλείον μακύνοντες τὰ τῆς δ α ο' κς οἷον •
 Οὐν εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ • οὐδ' ἔγραψα μὲν, οὐκ
 ἐπρέσβευσα δέ • οὐδ', ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δέ Θη-
 βάϊους •
- ε'. Περιφρασις, όταν διὰ πολλῶν λέγωμεν τὰ δι' ὀλίγων λεχθῆναι
 δυναμένα • οἷον. Πόνον δὲ τοῦ ζῆν ἠδέως ἡγεμόνα νομίζετε • ἀν-
 τὶ πονεῖν προθυμεῖσθε • τοιοῦτο δὲ καὶ, Ὑῖς Ἀχαιῶν, ἀντὶ Ἀ-
 χαιοί • καὶ, Οἱ ἀπὸ τῆς Στοῆς, ἀντὶ οἱ Στωϊκοί • καὶ, Οὐκ ἔστιν
 ὄς τις, ἀντὶ τοῦ Οὐδέις • καὶ, ὡς ἔχω δυνάμεως, ἀντὶ, ὡς δύ-
 ναμαι. Διὰ στόματος ἔχω • ἀντὶ, Ἐπαινῶ • καὶ μυρία τοιαῦτα.
- ς'. Ἐπεξηγήσεις, όταν προτιθέντες τινὰ ἀσαφῆ, ἐπάγωμεν σαφῆ ἑ-
 τερα, δι' ὧν τὰ πρότερον ἀσαφῶς εἰρημένα, σαφῆ καθίσταμεν •
 οἷον. Ὑμεῖς γὰρ καὶ πλησιάζετε αὐτοῖς τῷ ἑαυτοῦ μέρει • ὡς
 εἰ ἔλεγεν • ἕκαστος δηλαδὴ πλησιάζει ὑμῶν τῷ ἑαυτοῦ μέρει.

Περὶ Ἐλλείψεως.

Ἐλλειψίς δὲ διττή, ἥτοι λόγου· οἶον. Κόσμος ἀνθρώπου ἐστὶ φρόνησις, δικαιοσύνη, ἀνδρεία· πᾶσι γὰρ προτυπακούεται τὸ Κόσμος ἀνθρώπου ἐστὶ· καὶ, εἰ μὲν κατέδυσαν τινάς, εἰ δὲ μὴ, ἀνεκροῦντο· οὐ τὸ πλήρες· εἰ μὲν κατέδυσαν τινάς ναῦς, εὖ ἂν εἶχεν, εἰ δὲ μὴ κατέδυσαν, ἀνεκροῦντο· ἢ λέξεως· οἶον· Ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης· Ἰπνον δὲ λαθῆ.

Εἶδη Ἐλλείψεως.

α'. Σύλληψις, τετραγῶς δὲ αὕτη. α'. Κατὰ Γένος· ἐὰν διάφορα γένη προτάττωνται ἥτοι ἐπιθέτου ἢ μετοχῆς, τὸ ἐπικρατέστερον γένος συλλαμβάνει τὰ λοιπὰ. Καὶ τὸ μὲν ἀρσενικὸν συλλαμβάνει τὸ θηλυκὸν· οἶον. Ἄετός καὶ Ἀλώπηξ φλιωθέντες· τὸ δὲ θηλυκὸν τὸ οὐδέτερον· οἶον. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά μένουσιν ἐν οἴκοις προδεγόμεναι· καὶ τὸ σημαϊνόμενον δὲ συλλαμβάνει εἰς οὐδέτερον τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκά· οἶον. Ἄνθρωπος καὶ γυνὴ ζῶα εἰσι λογικά· Νοῦς μὲν ἤδη καὶ οἴσθησις ἀπ' ἀλλήλων διακριθέντα. β'. Κατὰ πτώσιν· ὅτε ἡ ὀνομαστικὴ συλλαμβάνει ἐτέραν πτώσιν μετὰ προθέσεως· οἶον. Ἴππος μετὰ τοῦ ὄνου τρέχουσι. γ'. Κατὰ ἀριθμὸν· ὅτε ὁ Πληθυντικὸς συλλαμβάνει τὸν ἑνικὸν· οἶον. Οἱ στρατιῶται καὶ ὁ Τριβοῦνος πολεμοῦσι. δ'. Κατὰ πρόσωπον· ὅτε τὸ πρῶτον συλλαμβάνει τὸ δεῦτερον καὶ τρίτον εἰς πληθυντικὸν ἴδιον· οἶον. Ἐγὼ καὶ σὺ περιπατοῦμεν. Ἐγὼ κα' κεῖνος περιπατοῦμεν, καὶ τὸ δεῦτερον συλλαμβάνει τὸ τρίτον· οἶον. Σὺ κα' κεῖνος περιπατεῖτε.

β'. Ζεῦγμα, τριπλοῦν δὲ τοῦτο. α'. Προεπίζευκτικὸν· ὅταν δύο ὦσιν ὀνόματα, καὶ ἐν βῆμα προτασσόμενον πληθυντικῶς· οἶον. Φιλοσοφοῦσι Σωκράτης καὶ Πλάτων. β'. Διαζευκτικὸν· ὅταν,

μεσοσυλλαβῆ τὸ ῥῆμα πλῆθυντικῶς · οἶον . Σωκράτης φιλοσοφοῦσι καὶ Πλάτων . Ἐγὼ ἤλθουμιν καὶ σὺ . γ'. Ἐπιζευκτικὸν · ὅταν ὑποτάσσεται τὸ ῥῆμα ἐνικῶς · οἶον · Σωκράτης, καὶ Πλάτων φιλοσοφεῖ .

- γ'. Μερισμὸς ἢ Προλήψις . Ὅταν προηγεῖται ὅλον καὶ διαιρεῖται εἰς μέρη . Ἔστι δὲ, α'. Ὄρθος · ὅταν τὸ ῥῆμα ἐν ῥ, ἀποδιδομεῖον καὶ εἰς τὸ ὅλον καὶ εἰς τὰ μέρη · οἶον . Ἄετοὶ διέπτησαν δύο, ὁ μὲν, ἀπ' ἀνατολῶν, ὁ δὲ, ἀπὸ δυσμῶν . β'. Πλάγιον μὲν τὸ ἄθροισμα, ὀρθὰ δὲ τὰ μέρη · ἔθα τὰ ῥήματα δύο ὄντα, πρὸς ἑκάτερα τὰ μέρη τίθενται, καὶ τὸ μὲν ἄθροισμα κατὰ γενικὴν · κατὰ ὀνομαστικὴν δὲ τὰ μέρη λέγονται · οἶον . Ἄετῶν οἱ μὲν ἀπέπτησαν, οἱ δὲ ἐτοξείθησαν . γ'. Πλάγιος καθ' ἑκάτερα · ὅταν καὶ τὸ ἄθροισμα καὶ τὰ μέρη φέρωνται μεταβατικῶς πρὸς τὸ ῥῆμα · οἶον . Εἶδον αἰτοὺς διαπτάντας τὸν μὲν, τὸν δέ .
- δ'. Συνεκδοχὴ, ὅταν τὸ μέρος συμπαραλαμβάνηται, καὶ συνεκλαῖται τῷ ὅλῳ · οἶον . Λευκὸς τὴν τρίχα · Πάσχῳ τὸν πόδα .

Περὶ Μεταθέσεως .

Ἐἶδη Μεταθέσεως .

- α'. Πρωύτερον, ὅταν δύο λόγοι, ἢ λέξεις διάφοροι πρὸς ἀλλήλας μεταθῶνται ἐκ τῆς οἰκείας θέσεως, καὶ τὸ πρῶτον ὕστερον, καὶ τὸ ὕστερον πρῶτον γένηται · οἶον . Σὺ γὰρ δὴ καὶ φιλόσοφος εἶ, καὶ φιλόσοφος · Σοίμε δεῖ προσανακλάσασθαι τὰς τῆς ἐνεγκούσης συμφορὰς .
- β'. Ἀντεπαραμμένον, ὅταν τὰ ἐφελκυστικὰ ἑτέρας ἐννοίας μῆτρα, με-

τὰ τὴν ἐπομένην ἔννοιαν τειῶσιν · οἶον · Οἶος ἦν Αἴας , τοιοῦτος Ἀχιλεὺς ἐστίν . Ὅτε ὄρθρος ἀνέτειλε , τότε ὄμβρος ἐγένετο . Οὕτως ὁ νοητὸς ἥλιος καταυγάζει , ὡσπερ ὁ αἰσθητὸς φωτίζει . Κινεῖται , εἰ περιπατεῖ .

γ'. Ὑπερβατὸν · Ὅταν τις ἔννοια , ἢ λέξις διακόπτηται , καὶ ἐπεντιθῆται ἀλλῇ · οἶον . Τοῦτο ἐκεῖνο , ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει , φαῦλον φαίνεσθαι · ὡς δ' αὖτως .

δ'. Ὑπερβατὸν ἀσπὸς · ἔτι αἱ προθέσεις · οὐ τίθενται κατὰ παράθεσιν πρὸς τὴν πτώσιν , ἣν ἀπαιτοῦσιν , ἀλλὰ συντιθενται τοῖς ῥήμασιν · οἶον . Συλλαλῶ σοι .

ἐ'. Ἀναστροφή · ὅταν αἱ προθέσεις μὴ προηγῶνται , ὧν προηγεῖσθαι χρὴ πτώσεων · ὧν πᾶσαι μὲν σχεδὸν κατὰ ποιητὰς ἀναστρέφονται , ἢ δὲ Πρὸς καὶ Περὶ καὶ κατὰ λογογράφους · οἶον . Προθέσεως περὶ γράφω · Καὶ ἔτι πρὸς .

ς'. Χιαστὸν · ὅταν τὰ ἀποδιδόμενα ἐναλλάξ τιθῶνται τοῖς ἡγουμένοις . Γίνεται δὲ ·

α'. Ἐκ τῆς τῶν ἀφρωνθέσεως οἶον · Ὁ τὴν φροντίδα ἔχοντες . οἱ τὴν φροντ. X τὴν ἔχοντ.

β'. Ἐκ τῆς τῶν ἐπιθέτων πρὸς τὰ οὐσιαστικὰ ἀποδόσεως οἶον . Τὴν μικρὰν καὶ φαύλην τῆς ἡγάλης καὶ μεγάλης . τὴν μικρὰν X καὶ φαύλην τῆς ἀγαθῆς X καὶ μεγάλης .

γ'. Ἐκ τῆς μεταβάσεως ἐὰν τὰ ῥήματα τιθῶσιν ἐπάλληλα , μεθ' αἱ μεταβάσεις ἐναλλάξ · οἶον · Εἰσάγων ἐξάγων ἀπὸ ἀπιστίας εἰς πίστιν . χρωμαι , οἷς ἔχω βιβλίους . εἰσάγων X ἐξάγων ἀπὸ ἀπιστ. X εἰς πίστ. χρωμαι X οἷς ἔχω X Βιβλ.

δ'. Ἐκ τῆς τῶν λόγων ἀποδόσεως ὅταν τοῦ δευτέρου λόγου ἡ ἀπόδοσις τιθῆ πρώτη καὶ τοῦ πρώτου δευτέρα · οἶον . Μισόπαις οὐ-

τος, ἐγὼ φιλοπάτωρ γίνομαι· ἐγὼ τὴν φύσιν ἀσπάζομαι, οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρορᾷ.

Μισόπαις οὗτος
ἐγὼ τὴν φύσιν ἀσπάζομαι.

X ἐγὼ φιλοπάτωρ γίνομαι· οὗτος τὰ τῆς φύσεως παρορᾷ.

Ζ'. Κύκλος· ὅταν, προτεθέντων τινῶν κατὰ τάξιν ἦτοι λέξεων ἢ λόγων, ἡ ἀπόδοσις ἀρχῆται ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου, καὶ τελευταῖα μέχρι τοῦ πρώτου· οἷον, Οἱ τὴν τῶν ἀπάντων φροντίδα ἔχοντες· Τριῶν ὄντων τῶν βίων, ὧν ὁ μὲν, πρακτικός· ὁ δὲ, θεωρητικός· ὁ δὲ, ἀπολαυστικός· Ὁ μὲν ἐκλυτος καὶ δούλος τῶν ἡδονῶν, ζωῆς, καὶ μικροπρεπῆς ἐσιν, ὁ δὲ θεωρητικός, τοῦ πρακτικοῦ διαμαρτάνων, ἀνωφελής· ὁ δὲ πρακτικός, ἀμοιρῆσας φιλοσοφίας, ἀμουςος καὶ πλημμελής.

Περὶ Μεταλήψεως.

Μεταλήψις δὲ διττῶς γίνεται.

Α. Κατὰ Ἀντιμέρειαν· ὅταν ἄλλο μέρος λόγου ἀντὶ ἄλλου λαμβάνηται· οἷον· Τὸ ὑπερβάλλον τῆς λύπης· ἀντὶ Ἡ ὑπερβολή· Τὸ ὀδοθέναι, ἀντὶ ἡ ὀδμή· Οὐδεὶς ἐσιν ὅς τις, ἀντὶ Πᾶς τις· Εἰσὶν οἱ, ἀντὶ ἔνιοι, Τινές· Χαίρων ἦλθον· ἀντὶ Μετὰ Χαράς· Τυπτόντων ἀτικῶς, ἀντὶ Τυπτέτωσαν· καὶ ἄλλα μύρια.

Β. Κατὰ τὰ παρεπόμενα τοῖς τοῦ λόγου μέρεσι.

α. Κατὰ Γένος· ὅταν ἄλλο ἀντ' ἄλλου γένους μεταλαμβάνηται· οἷον· Πονηρὸν ὁ συκοφάντης· Δεινὸν ἡ ἀγνοία· Πόλεις ἐκείναι εἰσὶν, οὗς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις· Τὸ ἰωνικὸν τῆς σοφῆς· Οἰκονόμος τῆς ἀδικίας, ἀντὶ Ἄδικος· Τὸ τοῦ θεοῦ εὐμενές· ἀντὶ Ἡ εὐμένεια.

- β. Κατ' Εἶδος · οἶον. Τὴν Ἑλλάδα φωνὴν · ἀντὶ τὴν Ἑλληνικὴν. καὶ, ὥσπερ ἐκ τῶν χρηστοτέρων ἦλθε τὰ λυπηρὰ · οὕτω καὶ ἐκ τῶν λυπηρῶν ἐπανῆλθε τὰ χρηστότερα.
- γ. Κατὰ Ἀριθμὸν · οἶον. Χρήσιμον αἱ ψευδένεδραι. Τὴν διακοσίαν ἵππον · ἀντὶ τοὺς διακοσίους ἵππεῖς. Τὰ παιδιά παίζει. Δύο ἄνθρωποι.
- δ. Κατὰ πτώσιν · καὶ λέγεται ἀντίπτωσις · οἶον. Οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, ἀντὶ οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι. Τὸ περιὸν τῆς τιμῆς · τὸν πλείστον τοῦ βίου · ἀντὶ ἡ περιούσα τιμὴ, τὸν πλείστον βίον. Τὸ ἰωνικὸν τῆς σοφῆς · ἀντὶ ἡ ἰωνικὴ σοφία. Ἀριστοτέλης ἐστὶ τῶν σοφῶν, ἢ ἐν τοῖς σοφοῖς · ἐνθα δῆλον ὅτι τοῦτον τὸν τρόπον γενομένης τῆς Ἀντιπτώσεως, ἡ γενικὴ ὄλον ἐστὶ καὶ τὸ ἐπίθετον μέρος · καὶ ἐστὶ διαιρετικὴ ἢ γενικὴ · καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις τὰ τοιαῦτα γίνεται.
- ε. Κατὰ Διάθεσιν · οἶον. Ἀθανάσιον ἐπαινῶν, ἀρετὴν ἐπαινέσομαι, ἀντὶ τοῦ Ἐπαινέσω.
- ς. Κατὰ πρόσωπον · οἶον. Εὐνοία ἐγὼ τῆ σῆ · ἦτοι τῆ ἐμῆ, ἣν ἔχω πρὸς σέ.
- ζ. Κατὰ χρόνον · ὃ καὶ Ἀντιχρονισμὸς καλεῖται · ὅτε, ἦτοι τῷ παρελθούτι χρόνῳ ἀντὶ ἐνεστώτος, ἀναγκαίου καὶ ὁμολογούμενου τοῦ πράγματος ὄντος. οἶον. Ἰρξω χειρῶν ἀδίκων · ὃ δὲ ἠμύνατο · ἢ τῷ ἐνεστώτι ἀντὶ παρερχομένου, εἰς σαφῆ παρατάσασιν τῶν πραγμάτων · οἶον. Βάλλει εἰς μέτωπον, καὶ κατέσχε τὸν κάπρον · ἢ τῷ ἐνεστώτι ἀντὶ μέλλοντος πρὸς πίστεισιν τοῦ λεγομένου · οἶον. Ἐγὼ δ' ἄγω Βρισηίδα, ἀντὶ ἄξω.
- η. Κατ' Ἐγκλισιν · ὃ καὶ Ἀντέγκλισις ὀνομάζεται · ὅτε, ἦτοι χρώμεθα τῆ εὐκτικῆ ἀντὶ ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἂν καὶ χωρὶς, μετροφοροῦντες · οἶον. Ἰδέως ἂν λάβοιμι · ἢ τῆ ὑποτακτικῆ ἀντὶ ὀριστικῆς · τὸ ἀμφίβολον τοῦ παρερχομένου ὁμολογούμενον πρὸς διακλύοντες · οἶον. Εἰμὴ εἰς Λεβάνθεον παρέλθω, καὶ ἐρπίσω διὰ

τοῦ σομίου, οὐκ ἂν δυναίμην εἰδέναι ὅτι νεκρὸς εἶ· ἢ τῇ εὐ-
κτικῇ, ἢ ἀπαρμυφάτῳ ἀντὶ προστακτικῆς, τὸ βαρὺ τῆς προσά-
ξεως ἀποκλίνοντες· οἶον. Οὐκ ἂν φθάνοις διηγούμενος· ἢ μὴ
διδάσκειν, ἢ διδάσκειν τῷ τρόπῳ.

Περὶ Συμπτώσεως.

Συμπτώσις δὲ, ὅταν συμπίπτωσιν εἰς τὴν αὐτὴν φωνὴν διά-
φορα σημαίνόμενα· γίνεται δὲ ἕξαχῶς·

α'. Κατὰ Γένος· οἶον· Πέτρος ἄνθρωπος· ἢ Μαρία ἄνθρωπος· ἢ
γὰρ ἄνθρωπος φωνὴ συμπίπτει καὶ εἰς τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν
γένος·

β'. Κατὰ Πτώσιν· Κόπτει ξόλα· Ξύλα εἰσὶ· συμπίπτει γὰρ ἡ ὀ-
νομαστικὴ τῇ αἰτιατικῇ·

γ'. Κατὰ Ἀριθμὸν· οἶον· Ἐλεγον καὶ ἐνικοῦ, καὶ πληθυντικοῦ
ἀριθμοῦ ἐστί·

δ'. Κατὰ χρόνον· οἶον· Συνέβη γράφειν· καὶ Συμβαίνει γράφειν·
συμπίπτει γὰρ ἐν τῷ Γράφειν ὁ ἐνεστώσ τῷ παρατατικῷ·

ε'. Κατὰ πρόσωπον· Ἐλεγον καὶ πρῶτον ἐνικόν, καὶ τρίτον πλη-
θυντικόν·

ς'. Κατὰ Διάθεσιν· οἶον· Βιάζομαι τὸν ἐχθρὸν, καὶ βιάζομαι ὑπὸ
τοῦ ἐχθροῦ·

